

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Begrotingsbrief 2022-2025		Reg. Nr.	Z/21/041050-164697
		Afdeling	Financiën, Inkoop en Recht
Portefeuillehouder	K.H. Odink	Opsteller	Mellema, Bert
Datum DB - vergadering	1 juni 2021		bertmellema@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	29 juni 2021		+3188 233 585

VOORSTEL

Het AB besluit:

- In te stemmen met de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, zoals verwoord in de begrotingsbrief 2022-2025.
- In te stemmen met de voorstellen in de begrotingsbrief voor het beschikbaar stellen van extra budgetten voor de jaren 2022-2025 vanwege recent genomen bestuursbesluiten, autonome ontwikkelingen en nieuw beleid dat nodig is om met name de ambities uit de Watervisie en doelen en maatregelen uit het WBP waar te maken.
- In te stemmen met het resultaat van de uitwerking van de zoekrichtingen voor ombuigingen en de conclusie dat op deze onderwerpen voor de eerstkomende jaren (tot en met 2025) geen bezuinigingen mogelijk zijn. De gesignaleerde kansen benutten om via optimalisatie van opgaven en een doelmatiger uitvoering van maatregelen de geraamde kapitaallasten (van WOM- en HWBP-projecten) na 2025 te verlagen. In aanvulling hierop van de organisatie vragen om alert te blijven op kansen om door efficiënter te werken te bezuinigen.
- In te stemmen met de voorgestelde structurele ombuigingsmaatregelen van € 1,2 mln. vanaf het jaar 2022 en met ophoging van het financieel kader voor de resterende taakstelling van € 1,2 mln. Voor de openstaande ombuigingstaakstellingen vanaf 2023 (€ 1,3 mln.) en 2024 (€ 2 mln.) het financieel kader eveneens ophogen, aangezien die op deze korte termijn niet concreet kunnen worden ingevuld.
- In te stemmen met het voorstel om de solidariteitsbijdrage HWBP in het jaar 2022 te blijven activeren. Hierin de begrotingsbrief 2023 op terugkomen en dan opnieuw overwegen om de HWBP-bijdrage ten laste van de exploitatie te brengen.
- In te stemmen met het voorstel om toe te werken naar een integrale afweging van nieuw beleid op 1 moment (bij vaststelling begrotingsbrief), met als doel dit met ingang van de begrotingsbrief 2024-2027 te hebben geïmplementeerd;
- De begrotingsbrief 2022 vast te stellen, inclusief de voorgestelde tarieven en uitgaande van de variant van een gelijkmatige tariefontwikkeling en de voorgestelde inzet van egalisereserves. En daarmee het financieel kader voor de begroting 2022 en de

SAMENVATTING

In het kader van de P&C-cyclus van WDOdelta is deze begrotingsbrief 2022-2025 opgesteld. Vertrekpunt voor deze begrotingsbrief vormt de begroting 2021-2024. De voorgestelde mutaties vanwege nieuw beleid, autonome ontwikkelingen en ingevulde ombuigingen resulteren in een nieuw richtinggevend financieel kader voor de jaren 2022-2025. Dat financiële kader ziet als volgt uit:

Bedragen * € 1 mln.	2022	2023	2024	2025
Financieel kader begrotingsbrief 2022-2025	€ 135,2	€ 139,3	€ 142,7	€ 148,2

In dit kader zijn de ombuigingstaakstellingen die concreet zijn ingevuld verwerkt. In dit financieel kader zijn de ambities uit de Watervisie en de doelen en maatregelen uit het WBP die vanaf 2022 (extra) aandacht vragen verwerkt. Op onderdelen zullen de plannen hiervoor een nadere concretisering krijgen in de

begroting 2022-2025

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Met deze begrotingsbrief wordt het financiële kader dat als uitgangspunt dient voor de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 geactualiseerd.

KADER

De begrotingsbrief 2022-2025 is opgesteld conform de spelregels van de P&C-cyclus van WDODelta. Het vastgestelde financiële kader uit de begroting 2022-2025, dat in november jl. is vastgesteld door het algemeen bestuur, vormt het vertrekpunt voor deze begrotingsbrief. Mutaties ten opzichte van dit kader worden in de begrotingsbrief nader toegelicht.

ARGUMENTEN

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de mutaties in de begrotingsbrief ten opzichte van de lopende begroting en dit levert het voorgestelde nieuwe financiële kader voor de begroting 2022-2025 op.

Financieel kader begrotingsbrief 2022-2025 (bedragen * € 1 mln.)	2022	2023	2024	2025
Financieel kader begroting 2021-2024 (bij realisatie alle ombuigingen)	€ 132,18	€ 134,60	€ 137,15	€ 138,86
+ Budget bestuursbesluiten na begroting	€ 0,03	€ 0,13	€ 0,24	€ 0,24
+ Budget vanwege autonome ontwikkelingen	€ 1,36	€ 1,59	€ 1,58	€ 1,57
+ Budget vanwege nieuw beleid	€ 1,20	€ 0,54	€ 0,40	€ 1,42
+ Budget vanwege versterking subsidiefunctie	€ 0,30	€ 0,30	€ 0,30	€ 0,30
- Bijstellen kapitaallasten	-€ 1,10	-€ 0,40	-€ 0,12	+€ 2,66
+ Niet gerealiseerde ombuigingen 2022	€ 1,20	€ 1,20	€ 1,20	€ 1,20
+ Niet te realiseren ombuigingen 2023-2025		€ 1,30	€ 2,00	€ 2,00
Financieel kader begrotingsbrief 2022-2025	€ 135,17	€ 139,25	€ 142,74	€ 148,24

De belangrijkste oorzaken voor de stijging van het begrotingsvolume zijn extra kosten vanwege recente bestuursbesluiten, autonome ontwikkelingen, nieuw beleid en het niet realiseren van 50% van de ombuigingstaakstelling 2022. Een nadere toelichting op elk van deze posten is in de begrotingsbrief opgenomen.

Voor 2023 en later is er nog sprake van een openstaande taakstelling van € 1,3 mln., die oploopt naar structureel € 2 mln. Omdat de uitwerking van de zoekrichtingen voor ombuigingen hiervoor geen concrete invulling heeft opgeleverd, is het financiële kader 2022-2025 hiervoor opgehoogd.

Ontwikkeling financieel kader begroting in de tijd (in € mln.)	2022	2023	2024	2025
1. Begrotingsbrief 2022-2025	€ 135,2	€ 139,3	€ 142,7	€ 148,2
2. Begroting 2021-2024	€ 132,2	€ 134,6	€ 137,2	
3. Begrotingsbrief 2021-2024	€ 130,4	€ 133,0	€ 135,7	

In onderstaande tabel vergelijken wij het financieel kader van deze begrotingsbrief met de financiële kaders van de lopende begroting en die van de begrotingsbrief 2021.

De ophoging van het financieel kader in deze begrotingsbrief wordt voor het jaar 2022 met name veroorzaakt door extra budget voor nieuw en bestaand beleid (bijna € 3 mln.).

Tarief ontwikkeling

In de voorliggende versie van de begrotingsbrief is ook een doorrekening opgenomen naar de consequenties van de begrote lasten voor de tarieven waterschapsbelasting. Wij hebben voor de belastingtarieven zoals gebruikelijk een drietal varianten uitgewerkt. De eerste variant gaat uit van inzet van de egalisereserve op basis van de begroting 2021-2024. De tweede variant gaat uit van geen inzet van tariefegalitatie (kostendekkende tarieven). In variant 3 zetten wij in op een gelijkmatige ontwikkeling van de tarieven waarbij met name in de eerste jaren de egalisereserve wordt ingezet. Uiterlijk in het boekjaar 2025 moeten de tarieven volgens de provinciale norm volledig kostendekkend zijn. Er kan dan geen sprake meer zijn van tariefegalitatie.

De uitgangssituatie voor de egalisereserves is per 1 januari 2021:

- Watersysteembeheer € 15,745 mln.
- Zuiveringsbeheer € 2,956 mln.

De uitgangssituatie voor de reservepositie is gebaseerd op de uitkomst van de jaarrekening 2020. Voor het jaar 2021 is in de begroting rekening gehouden met de volgende onttrekkingen aan de egalisereserves:

- Watersysteembeheer € 3,8 mln. (begroot nieuw saldo circa € 12 mln.)
- Zuiveringsbeheer € 1,5 mln. (begroot nieuw saldo circa € 1,5 mln.)

De doorrekening van tarieven voor de taak watersysteembeheer is gebaseerd op de uitgangspunten van de kostentoedeling 2021. Dit betekent dat de volgende verdeling is aangehouden:

- ingezetenen 35,00%
- gebouwd 47,98%
- ongebouwd 16,65%
- natuur 0,37%.

Logischerwijs zal ook dit jaar de keuze worden gemaakt voor variant 3 van de alternatieven voor de ontwikkeling van de onze belastingtarieven. Dat betekent inzet van de egalisereserves op zo'n manier dat de tarieven zich gelijkmatig ontwikkelen. In de voorbereiding van deze begrotingsbrief hebben wij ook onderzocht wat de consequenties zijn van het niet meer activeren van de HWBP-solidariteitsbijdrage en die vanaf 2022 via de exploitatie te laten lopen. De aanleiding hiervoor is dat wij, net als andere waterschappen, te maken hebben met oplopende kapitaallasten en een verslechterende schuldpositie. Als DB overwegen wij maatregelen te nemen om voldoende flexibiliteit in onze begroting te houden en kosten niet onnodig door te schuiven naar de toekomst. Dat kan door bepaalde kosten niet meer te activeren en minder geld te lenen. Een logische eerste stap hierin is het stopzetten van de activering van de HWBP-bijdrage. Deze overgang levert uiteindelijk een financieel voordeel in de exploitatie oplevert (wegvallen rentelasten). Die keuze impliceert wel een relatief sterke stijging van de tarieven in de eerste jaren en het tegelijkertijd volledig inzetten van de egalisereserves. In het licht van de bijzondere omstandigheden van de Coronacrisis, hebben wij besloten die stap in de begroting 2022-2025 nog niet te zetten, maar hier in de begrotingsbrief 2023 op terug te komen.

In het licht van het voorgaande stellen wij voor ook dit jaar te kiezen voor de 3^e variant (inzet egalisereserves voor een gelijkmatige tariefsontwikkeling) voor de ontwikkeling van de tarieven. In deze variant wordt de egalisereserve watersysteembeheer zodanig ingezet dat de tariefstijging gelijkmatig is en wij ook ruimte houden om deze reserve de komende jaren in te zetten voor het matigen van de stijging van onze kapitaallasten en de verslechtering van onze schuldpositie.

Dat betekent een inzet van € 3,5 mln. in 2022, € 2,75 mln. in 2023 en € 1 mln. in 2024. Vanaf het jaar 2025 wordt geen egalitatie ingezet en zijn de tarieven kostendekkend. Als er in 2021 conform de begroting een bedrag van € 3,8 mln. aan de reserve wordt onttrokken is de verwachte stand van de egalisereserve € 4,7 mln. per begin 2025. Voor de taak Zuiveringsbeheer wordt de egalisereserve als volgt ingezet: 2022 € 1,0 mln. en 2023 € 0,5 mln. Vanaf het jaar 2024 wordt geen egalitatie ingezet en is het tarief kostendekkend. De verwachte stand van de egalisereserve zuiveringsbeheer is daarmee € 0 per begin 2024.

In de volgende tabellen geven wij de ontwikkeling van de tarieven volgens de hiervoor geschetste variant weer.

VARIANT 3					
Gestage ontwikkeling / inzet ER in 2021 t/m 2024 / 2025 kostendekkend					
	2021	2022	2023	2024	2025
Profielen					
eenpers.h.h. huurwoningen	164,22	4,8%	3,5%	3,6%	4,0%
eenpers.h.h. koopwoningen	274,22	2,6%	2,7%	3,1%	3,0%
meerpers.h.h. huurwoningen	279,52	5,3%	3,4%	3,2%	3,8%
meerpers.h.h. koopwoningen	389,52	3,6%	2,9%	3,0%	3,1%
agrarisch bedrijf	3.499,99	4,5%	4,3%	4,8%	4,9%
natuurterrein	501,00	4,6%	4,4%	4,9%	5,4%
groothandel	1.459,55	1,2%	2,1%	2,4%	2,0%
productiebedrijf	22.575,00	4,5%	2,9%	2,6%	3,0%

VARIANT 3			
Gestage ontwikkeling / inzet ER in 2021 t/m 2024 / 2025 kostendekkend			
Tarieven	2021	2022	Mutatie
Inwoners	106,57	110,96	4,1%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks	78,78	82,50	4,7%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks	19,69	20,62	4,7%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks wegen	157,55	165,00	4,7%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks wegen	39,39	41,25	4,7%
Bos en natuur	5,01	5,24	4,6%
gebouwd per € 100.000 waarde binnendijks	44,00	43,70	-0,7%
gebouwd per € 100.000 waarde buitendijks	11,00	10,93	-0,7%
Zuiveringsheffing	57,65	61,13	6,0%

Ontwikkeling tarieven bij stoppen met activering HWBP-bijdrage

Zoals hiervoor aangegeven is ook onderzocht hoe de tarieven zich ontwikkelen als wij de HWBP-bijdrage vanaf 2022 via de exploitatie laten lopen en daarbij (3^e variant) de egalisatiereserve watersysteembeheer inzetten om de tariefstijging in de jaren 2022 en 2023 te dempen. Dat betekent een inzet van € 8,25 mln. in 2022 en € 3,25 mln. in 2023. Vanaf het jaar 2024 zijn de tarieven dan kostendekkend. Als er in 2021 conform de begroting een bedrag van € 3,8 mln. aan de reserve wordt onttrokken is de verwachte stand van de egalisatiereserve is € 0,5 mln. per begin 2024. Voor de taak Zuiveringsbeheer wordt de egalisatiereserve als volgt ingezet: 2022 € 1,0 mln. en 2023 € 0,5 mln. Vanaf het jaar 2024 wordt geen egalisatie ingezet en is het tarief kostendekkend. De verwachte stand van de egalisatiereserve zuiveringsbeheer is daarmee € 0 per begin 2024.

Dit resulteert in onderstaande ontwikkeling van de tarieven.

VARIANT 3 (stoppen activering HWBP-bijdrage)					
Gestage ontwikkeling / inzet ER in 2022 t/m 2023 / 2024 kostendekkend					
	2021	2022	2023	2024	2025
Profielen					
eenpers.h.h. huurwoningen	164,22	5,5%	5,4%	3,9%	2,5%
eenpers.h.h. koopwoningen	274,22	3,7%	5,1%	3,3%	1,1%
meerpers.h.h. huurwoningen	279,52	5,1%	4,7%	3,5%	3,0%
meerpers.h.h. koopwoningen	389,52	4,0%	4,7%	3,2%	1,9%
agrarisch bedrijf	3.499,99	6,2%	7,0%	5,0%	2,6%
natuurterrein	501,00	6,8%	6,9%	5,4%	2,7%
groothandel	1.459,55	2,1%	4,3%	2,5%	0,3%
productiebedrijf	22.575,00	3,8%	3,9%	2,8%	2,7%

Omdat wij die stijging in de huidige Coronatijd te fors achten, hebben wij besloten hier niet voor te kiezen.

FINANCIËN

De begrotingsbrief 2022 levert een actualisatie op van het financieel kader voor de komende jaren en vormt het vertrekpunt voor de op te stellen begroting 2022-2025.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Geen.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Belangrijk aandachtspunt en risico vormt op dit moment de onzekerheid die gepaard gaat met het verloop van Corona en de bestaande economische crisis. Na stopzetting van de financiële overheidssteun zal blijken welke bedrijven deze crisis structureel overleven. Zeker is wel dat dit van invloed zal zijn op onze belastinginkomsten. Daarnaast is er sprake is van prijsstijgingen en langere levertijden. Verder leidt de crisis onvermijdelijk tot vertraging van een deel van onze projecten.

Als WDO Delta hebben wij hoge ambities, zoals blijkt uit onze Watervisie en ons WBP. Deze ambities vragen extra middelen en een andere rol en inzet van onze organisatie. Daardoor is de druk op onderdelen van onze organisatie groot. Bijkomend probleem is de krapte op de arbeidsmarkt. Het gevolg hiervan is dat wij het risico lopen onze ambities te hoog stellen en die niet waar te kunnen maken binnen de gestelde termijnen.

Verder zullen de stikstof problematiek en de PFAS-richtlijnen de komende jaren een punt van zorg blijven in de uitvoering van onze taken en opgaven.

Ook op het vlak van de bedrijfsvoering lopen wij risico's (nieuwe financieel systeem, cybersecurity en assetmanagement). Tot slot noemen wij het benodigde onderhoud aan overige keringen. Wij voorzien dat hiervoor nieuwe maatregelen en extra middelen nodig zijn. Onderzoek moet duidelijk maken wat dit concreet voor ons gaat betekenen. Wij hebben hier op dit moment nog onvoldoende zicht op.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

N.v.t.

COMMUNICATIE

N.v.t.

VERVOLG / UITVOERING

Na besluitvorming door het algemeen bestuur vormt de voorliggende begrotingsbrief het vertrekpunt voor de op te stellen begroting 2022-2025, die in de maand november aan u ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

BIJLAGEN

Begrotingsbrief 2022-2025

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman